

Karta przedmiotu

Cz. 1

Informacje ogólne o przedmiocie			
1. Kierunek studiów: lekarski		2. Poziom kształcenia: studia jednolite magisterskie	
4. Rok: I		3. Forma studiów: stacjonarne/niestacjonarne	
6. Nazwa przedmiotu: Biofizyka		5. Semestr: II	
7. Status przedmiotu: obowiązkowy			
8. Cel/-e przedmiotu			
Celem kształcenia z przedmiotu Biofizyka jest dostarczenie studentom wiedzy dotyczącej zjawisk fizycznych zachodzących w organizmie niezbędnej do poznania funkcjonowania narządów z biofizycznego punktu widzenia, a także wiedzy dotyczącej wpływu zewnętrznych czynników fizycznych na organizm w środowisku oraz przekazanie wiedzy dotyczącej aparatury i metod fizycznych stosowanych w terapii i diagnostyce medycznej. Celem kształcenia z przedmiotu Biofizyka jest także zdobycie przez studentów umiejętności praktycznych wyznaczania wartości wielkości fizycznych charakteryzujących tkanki oraz zdobycie umiejętności zastosowania praktycznego wiedzy biofizycznej do projektowania zabiegów terapeutycznych i przeprowadzenia diagnostyki medycznej. Efekty uczenia się/odniesienie do efektów uczenia się zawartych w <i>(właściwe podkreślić)</i>: standardach kształcenia (<u>Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego</u>)/Uchwale Senatu SUM (<i>podać określenia zawarte w standardach kształcenia/symbole efektów zatwierdzone Uchwałą Senatu SUM</i>) w zakresie wiedzy student zna i rozumie: B.W5, B.W6, B.W8, B.W21, B.W23, B.W25, B.W26, B.W28, B.W29 w zakresie umiejętności student potrafi: B.U1, B.U2, B.U8, B.U9, B.U10, B.U13 w zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do: dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych (K5), propagowania zachowań prozdrowotnych (K6), korzystania z obiektywnych źródeł informacji (K7), formułowania wniosków z własnych pomiarów i obserwacji (K8), wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów (K9), formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej (K10), przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób (K11).			
9. Liczba godzin z przedmiotu		60	10. Liczba punktów ECTS dla przedmiotu
			5
11. Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin			
12. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się			
Efekty uczenia się		Sposoby weryfikacji	Sposoby oceny*/zaliczenie
W zakresie wiedzy		Sprawdzian pisemny – pytania otwarte i/lub test wyboru Egzamin – test wyboru	*
W zakresie umiejętności		Sprawozdanie Obserwacja	*
W zakresie kompetencji		Obserwacja	*

* w przypadku egzaminu/zaliczenia na ocenę zakłada się, że ocena oznacza na poziomie:

Bardzo dobry (5,0) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i znacznym stopniu przekraczają wymagany poziom

Ponad dobry (4,5) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i w niewielkim stopniu przekraczają wymagany poziom

Dobry (4,0) – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na wymaganym poziomie

Dość dobry (3,5) – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na średnim wymaganym poziomie

Dostateczny (3,0) - zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na minimalnym wymaganym poziomie

Niedostateczny (2,0) – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Karta przedmiotu

Cz. 2

Inne przydatne informacje o przedmiocie		
13. Jednostka realizująca przedmiot, adres, e-mail: Katedra i Zakład Biofizyki, 41-200 Sosnowiec, ul. Jedności 8, bpilawa@sum.edu.pl		
14. Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację przedmiotu: prof. dr hab. n. fiz. Barbara Pilawa		
15. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji: • Znajomość definicji oraz jednostek podstawowych wielkości fizycznych. • Znajomość podstawowych praw fizyki.		
16. Liczebność grup	Zgodna z uchwałą Senatu SUM	
17. Materiały do zajęć	Aparatura, tabele wielkości fizycznych i ich jednostek, prezentacje multimedialne, publikacje	
18. Miejsce odbywania się zajęć	Filia SUM w Bielsku-Białej	
19. Miejsce i godzina konsultacji	Filia SUM w Bielsku-Białej. Godziny konsultacji ustalone przez studentów z prowadzącym zajęcia.	
20. Efekty uczenia się		
Numer przedmiotowego efektu uczenia się	Przedmiotowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zawartych w standardach
P_W01	Zna prawa fizyczne mające zastosowanie dla organizmu człowieka.	B.W5, B.W6, B.W8, B.W9
P_W02	Zna właściwości biofizyczne komórek i tkanek.	B.W5, B.W21, B.W23
P_W03	Potrafi omówić zjawiska biofizyczne w różnych tkankach i narządach.	B.W5, B.W21, B.W23
P_W04	Potrafi wyjaśnić funkcjonowanie narządów z wykorzystaniem praw fizycznych.	B.W5, B.W21
P_W05	Potrafi scharakteryzować pozytywne i negatywne efekty biofizyczne oddziaływania zewnętrznych czynników fizycznych na organizm.	B.W9, B.W25
P_W06	Zna bezpieczne parametry fal mechanicznych, fal elektromagnetycznych, promieniowania jonizującego, pól elektrycznych i magnetycznych stosowanych w diagnostyce i terapii medycznej.	B.W8, B.W9, B.W26, B.W28, B.W29
P_U01	Potrafi wykorzystać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych na organizm.	B.U1
P_U02	Potrafi wyznaczyć z wykorzystaniem aparatury fizycznej wartości wybranych wielkości fizycznych i biofizycznych.	B.U8, B.U9, B.U10, B.U13
P_U03	Potrafi wykonać pomiary lub wyznaczyć wielkości fizyczne dotyczące organizmów żywych i środowiska.	B.U8, B.U9, B.U10, B.U13
P_U04	Potrafi przedstawić problemy badawcze w formie ustnej i pisemnej.	B.U1, B.U13
K_K01	Rozumie potrzebę ustawicznego uczenia się.	K5, K6, K7, K8, K10, K11
K_K02	Posiada świadomość własnych ograniczeń, korzysta z rad opiekunów naukowych.	K5, K9

K_K03	Potrafi pracować w zespole i uczestniczy w działaniach grupy wykonującej zadanie.	K9
21. Formy i tematy zajęć		Liczba godzin
21.1. Wykłady		15
Definicja i jednostki podstawowych wielkości fizycznych. Prawa fizyki oraz ich zastosowanie do opisu funkcjonowania narządów.		1
Właściwości cieczy. Prawa hydrodynamiki a układ krążenia.		2
Optyka oka. Wady wzroku i ich korekta.		2
Fale głosowe. Wrażenia słuchowe: tony, dźwięki, szmery i hałas. Propagacja fali głosowej w uchu. Krzywa czułości ucha ludzkiego. Aparaty słuchowe. Ochrona przed hałasem.		2
Mechanizm wentylacji płuc a zmiana ciśnień. Histereza objętościowo ciśnieniowa. Właściwości sprężyste tkanki płucnej.		1
Przewodnictwo elektryczne komórek i tkanek a elektrolecznictwo.		1
Wolne rodniki w układach biologicznych. Metoda EPR badania wolnych rodników.		1
Lasery: budowa, działanie. Zjawiska biofizyczne zachodzące podczas terapii i diagnostyki fotodynamicznej nowotworów.		1
Fizyczne podstawy ultrasonografii. Zjawiska fizyczne zachodzące podczas propagacji ultradźwięków w tkankach. Rodzaje prezentacji obrazów USG. Artefakty w obrazach USG. Wyznaczanie prędkości przepływu krwi metodą USG. Echokardiografia dopplerowska. Zasady bezpieczeństwa w diagnostyce ultradźwiękowej.		2
Elektroencefalografia. Fale mózgowe. Elektroencefalogramy.		1
Podstawy fizyczne tomografii NMR. Budowa i działanie tomografu. Zasada obrazowania magnetyczno-rezonansowego.		1
21.2. Seminaria		15
Zabiegi elektrolecnicze z prądem stałym. Zastosowanie terapeutyczne prądów małej, średniej i wielkiej częstotliwości.		3
Magnetoterapia – aparatura i zabiegi. Efekty biofizyczne oddziaływania pól magnetycznych na organizm. Wskazania i przeciwwskazania do magnetoterapii.		3
Zastosowanie ultradźwięków w terapii. Wskazania i przeciwwskazania do terapii ultradźwiękami.		3
Zastosowanie laserów w biologii i medycynie.		3
Podstawy fizyczne krioterapii. Zastosowanie niskich temperatur w medycynie.		2
Wpływ promieniowania jonizującego na organizm. Metody obrazowania rentgenowskiego.		1
21.3. Ćwiczenia		30
Wyznaczanie gęstości ciał stałych i cieczy za pomocą piknometru. Wyznaczanie gęstości cieczy za pomocą areometru. Warunki pływania ciał.		5
Wyznaczanie lepkości cieczy z wykorzystaniem wiskozymetru.		3
Wyznaczanie współczynnika napięcia powierzchniowego cieczy metodą stalagmometryczną.		2
Analiza termograficzna w medycynie. Porównanie obrazów termograficznych obiektów poddanych działaniu czynników fizycznych.		3
Badanie parametrów ruchów drgających ciał sprężystych. Optymalizacja parametrów zabiegu terapii ultradźwiękowej.		2
Układy optyczne w medycynie. Wyznaczanie ogniskowej soczewki, układu soczewek i powiększenia obrazu. Wyznaczanie współczynnika załamania światła metodą refraktometryczną.		5
Zabiegi terapeutyczne ze światłem spolaryzowanym w medycynie. Wyznaczenie parametrów zabiegu ze światłem spolaryzowanym. Wyznaczanie kąta skręcenia płaszczyzny polaryzacji.		4
Parametry pracy lampy Sollux. Wyznaczenie dawki energii promieniowania.		1
Diagnostyka aparaturowa skóry. Wyznaczenie parametrów fizycznych z wykorzystaniem multidermaskopu.		2
Podstawy fizyczne elektrokardiografii. Odprowadzenia elektrokardiograficzne. Krzywe EKG.		3
22. Literatura		

Podstawowa

- F. Jaroszyk (red.), Biofizyka. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015
- Z. Józwiak, G. Bartosz (red.), Biofizyka. Wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022
- A. Z. Hryniewicz, E. Rokita, Fizyczne metody diagnostyki medycznej i terapii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020
- B. Pilawa, P. Ramos, Spektroskopia EPR. Ćwiczenia dla studentów analityki medycznej i medycyny. Wydawnictwo SUM, Katowice 2017.
- B. Pilawa, P. Ramos, Ćwiczenia z fizyki i biofizyki dla studentów biotechnologii medycznej. Wydawnictwo SUM, Katowice 2019.
- B. Pilawa, M. Zdybel, M. Stec, Prawa i wielkości fizyczne w fizykoterapii, [w:] Fizjoterapia i aktywność fizyczna w profilaktyce i leczeniu, Monika Maciąg, Kinga Kalbarczyk (red.), Wydawnictwo Naukowe Tygiel Sp. z o. o., Lublin 2022.

Uzupełniająca

- S. Mięksisz, A. Hendrich, Wybrane zagadnienia z biofizyki, Volumed, Wrocław 1998
- A. Franek, E. Franek, A. Polak, Nowoczesna elektroterapia, Śląska Akademia Medyczna, Katowice 2001
- W. Kasprzak, A. Mańkowska, Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
- D. Halliday, R. Resnick, J. Walker, Podstawy fizyki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2023

23. Kryteria oceny – szczegóły

Zgodnie z zaleceniami organów kontrolujących.
Zaliczenie przedmiotu - student osiągnął zakładane efekty uczenia się.
Szczegółowe kryteria zaliczenia i oceny z przedmiotu są zamieszczone w regulaminie przedmiotu.